DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 16 NOVEMBER

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor. elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 47. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,
van den 5den tot den 9den November 1853 Nos. **90—91.**

Civiel Departement.

BEKRACHTIGD:

De benoeming van P. C. W. Anemaet, waarnemend hoofd-administrateur der marine, tot mede-kommissaris-korrespondent van de vaderlandsche fondsen, ter aanmoediging van 's lands zeedienst en ter ondersteuning van verminkten en van nagelaten weduwen en weezen van in 's lands zeedienst gesneuvelde zeelieden.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als lid van den raad van verdediging, de majoor-adjudant van Zijne Hoogheid den kommandant van het indisch leger L. W. Beijerinck; onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezene *uitstekende* diensten.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de majoor der infanterie L. W. Beijerinck, adjudant van Zijne Hoogheid den kommandant van het indisch leger.

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de onder-opziener over de timmerlieden bij den artillerie-konstruktie-winkel te Soerabaya L. Sprenger.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de baas-kuiper bij de specerij-magazijnen te Banda C. Nierop.

Eervol, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de klerk, tevens pakhuismeester te Pontianak, J. C. Twijsel.

BEVORDERD:

Tot kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsche bestuur in de residentie Palembang, P. L. van Bloemen Waanders, thans kontroleur der tweede klasse aldaar.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Waarnemenden Chef van den Waterstaat en 's lands Civiele werken,

IS BEVORDERD:

Tot opziener der tweede klasse bij den waterstaat, J. G. R. de Lavalette, thans opziener der derde klasse.

IS OVERGEPLAATST:

De opziener der tweede klasse bij den waterstaat J. C. Heijer, thans te Samarang, naar de residentie Soerabaya.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot uitreiking aan den gepensioneerden officier van gezondheid der eerste klasse O. Kunhardt, van eene akte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk op de landen Pamanoekan en Tjieassam, in de assistent-residentie Krawang.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van algemeenen ontvanger te Samarang, aan J. L. Lijnis Huffenreuter, thans hoofdkommies bij den algemeenen ontvanger te Batavia.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit Zr Ms. militaire dienst, onder dankbetuiging voor zijne veelvuldige en goede diensten den lande bewezen en onder toekenning van pensioen, de kolonel titulair der infanterie T. Poland.

Eervol, als adjudant van den Gouverneur-Generaal, de luitenant-kolonel der genie E. C. C. Steinmetz.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de majoor der infanterie L. W. Beijerinck adjudant van Zijne Hoogheid den kommandant van het indisch leger.

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie F. A. Weijland.

BENOEMD:

Tot kolonel, chef van den generalen staf van het indisch leger, de luitenant-kolonel der genie E. C. C. Steinmetz.

OVERGEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst te Sambas, de officier van gezondheid der tweede klasse A. H. Thepass, thans te Sumanap.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banjoewangie, de officier van gezondheid der derde klasse J. H. Bruijnis, thans te fort Erfprins.

GEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der tweede klasse F. W. Dolge, thans te Batavia.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der derde klasse L. J. de Roock, onlangs uit Nederland aangekomen.

GOEDGEKEURD.

Dat door het Militair Departement.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE

ZIJN GEPLAATST:

Bij het 11de bataillon, de eerste luitenant J. van Pabst, van verlof uit Nederland teruggekomen; en de tweede luitenant H. F. van Heumen, uit Nederland aangekomen, bestemd voor de dienst hier te lande.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant A. G. F. van Zee, van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra.

Bij het 7de bataillon, de kapitein C. Meijer, van het 2de bataillon.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant K. W. H. de Coenens, van het 1ste bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Banka, de kapitein J. G. Paul, van het 7de bataillon.

De *op non-aktiviteitstelling* van den eersten luitenant van het 12de bataillon infanterie J. B. A. Schorrer, bekend gemaakt in de javasche courant van den 5den October 1853 no. 80, is geschied *wegens ziekte.*

(*Voor het land.*) Ter voorkoming van moeijelijkheden, verzoekt de ondergeteekende, een ieder die zulks mogt aangaan, om op de publieke vendutien geene goederen op naam van derden te koopen, zonder te zijn voorzien van de vereischte en op behoorlijk zegel geschreven kwalificatie.

SOERABAYA, 11 *November* 1853.

De Superintendent van het vendu-departement,
J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land.*) Met referte tot de publicatie in de *Javasche-Courant* van den 22sten *October* jl. No. 85, wordt door den ondergeteekende, op daartoe bekomen last van den Directeur der Middelen en Domeinen, aan gegadigden bekend gemaakt, dat op MAANDAG den 5den DECEMBER des morgens ten 9 ure in den dalm van den regent alhier zal worden opgeveild, als:

1e Het regt tot den verkoop van AMFIOEN in het klein in de residentie *Bezoekie* gedurende 1854, en zulks overeenkomstig de voorwaarden en regeling in gemelde Courant opgenomen, behoudens nog de volgende bepalingen:

a Dat geene onderhandsche aanbiedingen zullen worden aangenomen, maar de pacht zal worden gegund aan den hoogsten bieder bij een voldoend bod onder genoegzame waarborg;

b Dat tot bijwoning der verpachting niet meer het kosteloos gebruik van 's lands postpaarden zal worden verleend;

c Dat de pachtschat voor minstens de helft in recepissen moet worden betaald, terwijl het overige gedeelte in koper kan worden voldaan, wanneer aan eerstgenoemd betaalmiddel gebrek mogt bestaan;

2e Idem van 's lands kleine of gewone middelen gedurende 1854, overeenkomstig de voorwaarden in bovengenoemde Courant opgenomen, als:

a De pacht van het slagten van Rundvee en buffels;
b De pacht van het slagten van varkens;
c De pacht der pandjeshuizen;
d De pacht der visscherijen;
e De pacht der arak, rum en tjoe;
f De pacht der vogelnestklippen.

BEZOEKIE, 8 *November* 1853,

De Resident,
Namens denzelven,
De Secretaris,
C. OVERDIJK.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op *Donderdag den 17den November* 1853.

Voor rekening van den Javaan WONGSO WIDJOJO in de kampong *Baroe*, van zeven ERVEN, met de daarop staande steenen met pannen gedekt HUIZEN, MEUBELAIRE GOEDEREN en HOUTWERKEN.

Op *Vrijdag den* 18*den November* 1853.

Voor de toko van den Heer G. BEHREND, in de stad, van diverse TOKO-GOEDEREN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, enz.

Op *Zaturdag den* 19*den November* 1853.

Door den griffier bij den landraad voor het policie kantoor, van GOUD- en ZILVERWERKEN- en DIAMANTEN, toebehoorende aan den Chinees THE KONG IJAM, als mede van een steenen met pannen gedekt HUIS in de kampong *Penelee*, toebehoorende aan den Javaan PA ARSIA.

Op *Dingsdag den 22sten November* 1853.

Voor de toko van den Heer C. DEAN, in de stad, van diverse TOKO- en COMMISSIE-GOEDEREN.

Op *Woensdag den 23sten November* 1853.

Voor de toko van de Heeren ADAM & Co in de stad, van diverse COMMISSIE-GOEDEREN.

SOERABAYA, den 16den November.

— Op Vrijdag den 11den dezer had alhier in de *Societeit Concordia* het Androïde-Concert van den heer *van Oeckelen* plaats.

De opkomst van het publiek was buitengewoon; zoodat het bijna, vooral voor de dames, aan behoorlijke zitplaatsen ontbrak, om goed te kunnen hooren en zien.

Wat de uitvoering betreft zullen zeker degenen die in de nabijheid van de Androïde waren, tevreden zijn geweest, zoowel wat de aangename toon aangaat als ten opzigte van de vlugge regelmatige vingerzetting.

Aangenaam troffen ons de variatiën uit de Preciosa en uit de Lucie de Lammermoor, de eerste op de clarinet, welk instrument ons meer van de harmonica constructie toeschijnt en de tweede op de cornet à pistons, welke stukken, wij zouden haast zeggen, met gevoel voorgedragen werden.

Wij wenschen den heer *van Oeckelen* geluk met deze goede uitkomst die zijn Concert heeft gehad en hopen dat ook op de andere hoofdplaatsen de bewoners in staat zullen gesteld worden de veeljarige moeite van den kunstenaar op prijs te stellen.

— Men leest in den *Java-bode*, dd. 9 Nov. No. 89:

Het is ons een waar genoegen te kunnen mededeelen, dat de zoovele vrijgevingen van slaven, die wij in de gelegenheid waren in ons blad te vermelden, ook ter dezer hoofdplaatse eene groote navolging vindt. Volgens de inlichtingen dienaangaande op het policie-kantoor alhier verkregen, zijn in de drie laatste maanden ruim 40 lijfeigenen door hunne meesters uit den band der slavernij ontslagen en ofschoon wij de namen dier meesters niet kunnen bekend stellen, zoo brengen wij hen toch hiermede een openlijken dank voor hunne edele en menschlievende gevoelens.

— Wij vernemen dat het Z. E. de Gouverneur-Generaal behaagd heeft *de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indie* te erkennen, onder bepaling dat Hoogstderzelver jaarlijksche gift van *f* 500 (*) alsnu voor de helft door dat ligchaam en voor de andere helft door de *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, afdeeling Batavia*, genoten zal worden.

— Ten genoege van degenen onzer geabonneerden, die eenig belang stellen in de welvaart van *Nederlandsch Indië*, en uit dat beginsel het plan der tentoonstelling te *Batavia* hebben toegejuicht, en thans gaarne iets vernamen van de uitkomst welke deze hier geheel nieuwe onderneming oplevert, nemen wij uit den *Java-Bode* het verslag over dat hiervan door hiervan door den heer *P. . . .* gegeven wordt:

RESIDENTIE BATAVIA.

Onder de voor de Tentoonstelling ontvangen voorwerpen van die plaats valt dadelijk in het oog de verzameling van modellen van verschillende praauwen, ingezonden door zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië Mr. *A. J. Duymaer van Twist.*

Elk kenner der scheepsbouwkunst staat opgetogen over de juistheid, waarmede deze verschillende praauwen zijn geconstrueerd en over de keurige uitvoering derzelven.

De *groote postpraauw* tusschen *Riouw* en *Singapore* trekt aller aandacht, dewijl zich daarop chineesche roeijers bevinden, die als wezenlijke types van die natie kunnen worden beschouwd, zoowel in gelaatstrekken als in hunne onderscheidene houdingen.

Het model van eene *kruispraauw* van *Riouw* is zoo keurig en netjes gemaakt, dat men haar in zijne verbeelding over de wateren ziet vliegen.

Onze aandacht werd vervolgens gevestigd op het model eener *Palembangsche statie-praauw* wegens hare sierlijkheid, alsmede op de modellen van de *Bandjarmassingsche rivier praauw* (Prahoe benaga), de *Borneosche rivier praauw* (Prahoe negara), de Gouvernements *Orembaaij* van *Amboina*, *Soerabayasche tambangan*, *Bataviasche laadpraauw*, het model van eene *Javasche vlotschuit* (Sasak) en modellen van praauwen van *Bataviasche kadraijers.*

Buitengewone aandacht verdient ook de *handelspraauw* van de westhoek van *Java* en *Lampongsbaai* (Prahoe pantjalang) wegens hare constructie en afmetingen, welke niets te wenschen overlaten; een en ander van nabij beschouwende, zal men gereedelijk moeten erkennen, dat dit vaartuig werkelijk als een kunststuk van uitvoering mag genoemd worden; ten slotte nogmaals herhalende, dat deze verzameling van praauwen de meeste belangstelling waardig is.

Onder de groote voorwerpen, die van Batavia zijn ingezonden, verdient, in de eerste plaats, genoemd te worden de *Centrifuge javanais*, uit de fabriek van de Heeren *E. Chaulan*, *Puche & Co.*, eene verbetering van eene vroegere uitvinding, waardoor men met slechts één paardenkracht in tien minuten tijds een halve pikol suiker kan bereiden; daar men dezelve vroeger in steenen potten eenige dagen moest laten liggen, opdat zich de stroop van de suiker zoude afscheiden. Die stroopafscheiding in eenen zoo korten tijd van de suiker ontstaat door eene zeer snelle beweging van eene trommel, in wier zijwanden zich gaten bevinden en die van binnen met een net van koperdraad is bekleed.

Elke trommel (en er zijn er twee) kan een halve pikol suiker bevatten.

De verbetering daargesteld aan de *centrifuge* door de heeren *E. Chaulan*, *Puche & Co* bestaat daarin, dat de beweging van onderen is aangebragt geworden.

Drie rijtuigen door te Batavia woonachtige Chinezen vervaardigd getuigen van de soliditeit van hun werk; zij zijn eenvoudig, doch gemakkelijk en allezins doelmatig,

Drie rijtuigen, ingezonden uit de fabriek van de heeren *Zakara en Audeneau*, zijn smaakvol en élégant en onder deze verdient te worden opgemerkt eene coupé met drie wielen.

Eene machine, waarmede de padie ontbolsterd wordt en waardoor een man gemakkelijk en minder vermoeijend hetzelfde werk verrigt van drie menschen, is ingezonden geworden door den heer *C. F. Deeleman*, en heeft de bijzondere aandacht gevestigd van onderscheidene javaansche hoofden, die de Tentoonstelling hebben bezocht en verneemt men dat zij hiervan modellen hebben gewenscht. — Ook de door dienzelfden heer ingezondene *bendie palankijn* verdient alle

(*) In den Java-bode staat *f* 5000; dit is gewis eene vergissing van cijfer. (Zie *Javasche Courant*, dd. 23 Julij 1851 no. 59.)

aandacht, alsmede zijn model van een leuningspoor, welks doelmatigheid in Nederland door deskundige Ingenieurs is erkend.

Een *Zeeuwsche ploeg*, ingezonden door der heer *J. Tromp*, konde volgens het oordeel van onderscheidene inlandsche hoofden met nut worden aangewend, terwijl het monster rijst gepeld op eene nieuwe wijze van dienzelfden heer, als zeer schoon kan worden aangemerkt.

Ook zijn door hem ingezonden verschillende *modellen* van *huizen*, die de bijzondere aandacht overwaardig zijn.

Wijders zijn op te noemen *monsters van houtwerken* van *Karimon Java*, monsters *Klapper*-en *Katjang olie* benevens eenige *modellen* van *Inlandsche wapenen*, keurig met *hoorn* vervaardigd, alle voorwerpen ingezonden door den heer *J. Tromp*.

Eene *stoommachine* van één paardenkracht, vervaardigd onder het opzigt van den heer *Melius*, 1ste machinist bij Z. M. Marine doet ons een idée geven van stoommachinerie.

Uit de *Boekdrukkerij* van de heeren *Lange & Co.* zijn fraai ingebonden boeken gezonden, benevens opgeplakte kaarten en proeven van drukwerk.

Ook uit den *Boekwinkel* en *Linieer-fabriek* van de heeren *van Haren Noman & Kolff* is eene keurige collectie van ingebonden boeken ingezonden.

Insgelijks zien wij op de Tentoonstelling prachtproefdrukken van den heer *W. Bruining*, boekdrukker alhier, die wel eene bijzondere aandacht verdienen, zoo uit hoofde van het werk zelf, als om de dichtregelen van *Helmers* en van Mr. *L. J. A. Tollens*, die het onderwerp uitmaken.

De *verzameling van visschen* van den heer Dr. *P. Bleeker* wekt daarenboven te meer onze belangstelling, omdat zich in deze kleine en uitgezochte collectie bijzondere en zeldzame exemplaren bevinden, als *naaldvisschen*, waaronder zich voordoet de kortstaartige zeenaald (Syngnatus brachynrus); verders heeft men de Holacouthus bicolor — de Pegasus draconis, de Synaceis brachio — terwijl ook onder die collectie zijn begrepen het wit muskusdier van Banka en het spookdier van Menado.

Door den heer *W. C. von Schierbrand* is ingezonden eene keurige collectie *opgezette vogels*, een dito van *kapellen*, *torren* en *verschillende insecten*, *een boekenkastje* van *Sonno Kembang*, een zeer fraai bewerkt *scherm* en een zeer schoon bewerkt tafeltje en een stoel.

De *gegalvaniseerde banden* voor rijtuigen van den heer *Oelieslæger*, alhier vervaardigd, terwijl zij vroeger uit Europa ontboden werden, verdienen opmerking.

Door den heer *P. J. Maier* is toegezonden eene *Japansche distilleer-machine* (helm), alhier weinig bekend; een *fleschje* inh. *jodium*, uit de minerale bron van *Assenan*, *loodsuiker* bereid uit *looderts* van *Soengie IJhalang laras Alahan pandjang* op *Sumatra*, een monster *was* genaamd *Proet was*, bereid uit *Proet planten* (Banophoren); *Sponsen* waaraan zich de koraal nog bevindt op het eiland *Purmerend* gevonden en een monster *Antimonium* van Japan.

De heer *Vernede* heeft ingezonden een in China gesneden *hoorn van een Rhinoceros* van buitengewone grootte, die in de *Preanger Regentschappen* is geschoten, benevens een model van een chineesch *Speelvaartuig* van *ivoor* gesneden.

Een *tuig voor een span van vier paarden*, vervaardigd door den heer *N. Coudray* is wegens de keurige uitvoering opmerkingswaardig.

Wijders nog ingezonden *Nederlandsch Indische typen* en van het lithografisch Etablissement van de Genie-directie, eenige *platen*, geteekend door den heer *Wilsen*, gegraveerd door den teekenaar en graveur der Genie *W. D. Wiemans* en eene *plaat* door den élève *van Ochsee, oud 13 jaren.*

Nog *vier platen*, voorstellende *Javaansche oudheden* door de welwillenheid van den heer *Bik* ingezonden.

Wijders verschillende produkten van Batavia en deszelfs ommelanden als: *verlakt en koperwerk en confituren*, *krissen*, eene fraaije verzameling van *goud- en zilverwerk*, *modellen* van *chinesche rijstmolens*, *geborduurde muilen*, *sigarenkokers* enz., *fijn gevlochten Chinesche hoeden*, *modellen* van *praauwen*, *aarden kruiken* en *kommen* voor huishoudelijk gebruik, *monsters* van *metsel- en vloersteenen* en *dakpannen*, een stuk *zeildoek vervaardigd van Poetjoek bladeren*, een *ijzeren geldkistje*, een *wit marmeren tafelblad* met gehouwen rand van den heer *Ihne*, terwijl de heeren *Laugier en Esmiol* eene fraaije collectie van *suikerwerk*, *vruchten op water* enz., hebben ingezonden, en *een appareil rotateur à double fond*, om door middel van stoom, suiker te koken, is ingezonden geworden door den heer *Louis Chauvin.*

ASSISTENT-RESIDENTIE BUITENZORG.

Het eerste wat ons daar in het oog valt, zijn die alom bekende modellen van *huizen*, *karbouwkralen*, *warongs*, *wachthuizen*, *bruggen*, enz., welke daar alleen met zoo veel juistheid en naauwkeurigheid in het klein vervaardigd worden. *Honderd en zestig verschillende houtsoorten* uit *'s lands Plantentuin* van *Buitenzorg*, eene doorgesnedene *Patmabloem* van *Noessa kambangan* zijn allen ingezonden geworden door den Hortulanus *J. E. Teysman*, van wien mede is ontvangen *vanille vruchten*, die tot de eerste qualiteit behooren.

De door den heer Mr. J. H. Graaf van den Bosch ingezondene monsters *Cochenille* 1e, 2e *en* 3e *soort* zijn zeer fraai, even als de *vanille*, *thee*, *notenmuscaat* en *foelie*, van zijn landgoed Pondok Gede afkomstig.

Ook is de Tentoonstelling in het bezit van tien soorten *Vezelstof* bereid uit *Rameh*, *Ananas bladen*, *Kasoenka*, *Sada Gorie*, *Poempoeloetan* (hennip soorten) *Aloei-planten*, *wilde Pisang*, *Pisang Radja* en *Pisang Amas*, ingezonden door den heer *L. Weber*. Drie stukken stof van verschillende soorten, daaruit geweven, zijn uitmuntend sterk en bijna onverslijtbaar. (1)

Een met gouddraad geweven sarong, genaamd *Kain sonket*, geweven door de huisvrouw van den djoeragan op het land Tjileboet van den heer *Th. Bik*, verwekt aller aandacht en verdient die te meer, dewijl diergelijke sarongs niet op Java, maar op Sumatra gemaakt worden en het dus eene navolging is, die wel gezegd kan worden volmaakt wel geslaagd te zijn.

RESIDENTIE BANTAM. (2)

Onder de *mineralen* uit deze residentie toegezonden verdient te worden opgemerkt een stuk *kwarts kristal*, *een stuk zwavelzuur ijzer*, en *eenige stukken bruinkolen van jonge formatie.*

De van daar ontvangen *wapenen* zijn fraai bewerkt, terwijl het *vlechtwerk* van bamboe de aandacht trekt.

ASSISTENT-RESIDENTIE KRAWANG.

Van deze residentie zagen wij alleen eenige mooije *monsters kaneel* en uit dat product vervaardigde *olie.* Vier *mashinale suiker potten*, op de onderneming van den heer *Leyssius* te *Parakantroes* vervaardigd, trokken onze aandacht.

Nog zijn door den heer *E. Vincent* toegezonden van de landen Pamanoekan en Tjiasem eene collectie van *opgezette vogels en dieren*, *slangen op sterk water*, *kapellen en insekten*, benevens eenige producten.

Het eigenaardige van dit kabinet is dat alle *vogels en dieren* door eenen inlander zijn opgezet geworden.

Wijders *zeer schoone zeegewassen* in den vorm van *vazen* (*Djamoer Ratoe Laut*), verschillende soorten van *koraal en schelpen.*

RESIDENTIE PREANGER-REGENTSCHAPPEN.

Onder de menigvuldig voorwerpen uit deze residentie hebben die uit het delfstoffelijk rijk het allereerst onze aandacht getroffen, te weten:

Uit het Regentschap Tjandjoer *kalkspat*, welke daar in groote hoeveelheid gevonden doch door de bevolking niet benuttigd wordt. *Zwavelerts* (*Batoe maas*); volgens berigten heeft men getracht deze erts te ontleden, waarvan de resultaten niet voldoende zijn geweest; een stuk *pijpaard* om vormen te maken voor het gieten van kleine tinnen en koperen voorwerpen; en uit diezelfde aarde zijn twee *medaillons* met een mesje bijzonder fraai gesneden.

De *bruinkolen* uit het Regentschap *Soekapoera* zijn van nog jonge formatie. *Batoekerpoe*, waarvan de inlanders ringen slijpen; verschillende soorten van steenen gevonden in de rivier *Tjibangan*, *sela* eene soort van *aardharst*, geschikt om te branden.

Zwavel uit het Regentschap *Bandong*, welke daar in groote hoeveelheid voorkomt; *ijzererts* hetwelk echter nog niet onderzocht is geworden; *zand-, slijp- en vuursteenen* benevens *koraal* en *schelpen*, welke op de bergen zijn gevonden.

Ook nog *Sela-roode,- bruine- en gele aarde*, benevens *steenen*, bevattende gele glimmende bestanddeelen, die echter onbekend zijn.

Eene Schoone collectie van diverse producten; hieronder dient vermeld te worden *thee*, *koffij*, *rijst*, *katjang*, enz. Eene *ronde tafel*, zamengesteld uit honderd twintig verschillende houtsoorten, *weef- en spin-toestellen*, waaronder zich onderscheidt *een spinnewiel* en *een garenwinder*, *fraai bewerkte houten bakken* voor huishoudelijk gebruik, benevens sierlijk en kunstig gemaakte *rotting en bamboezen mandjes*, verschillende weinig bekende *muzijkinstrumenten.* Maar wat vooral een elk in het oog moet vallen is eene fraaije collectie van wapenen en eene overschoone verzameling van *kleedjes*, zoo als wij die elders te vergeefs gezocht hebben; onder deze verdient bijzondere vermelding een kleedje naar een schotsch patroon.

Ook merkten wij op een *gouden bruidskroon* (Makotta) vervaardigd naar eene teekening van den regent van Tjandjoer, een paar *gouden oorringen en drie gouden ringen*, waarin eenige *diamanten* meesterlijk zijn gezet.

Vooruitgang in de goudsmederijen en in het weven van kleedjes en het smaakvol kiezen van patronen en kleuren is in deze residentie allezins zigtbaar.

(Wordt vervolgd.)

(1) Bekend is het dat die heer voor dit fabrikaat op de Wereld-Tentoonstelling te Londen bekroond is geworden.
RED.

(2) Deze residentie is wel zeer zuinig geweest met het inzenden. Het verwondert ons dat de bevolking van een gewest, dat in vroegere eeuwen als op zich zelf staand rijk, in zeden en gewoonten met de overige bewoners van Java veel veschilde, en zoo als wij vernemen, zulks thans ook nog doet, niet iets eigenaardigs, iets bijzonderlijks zoude bezitten, de moeite waard om ingezonden te worden.
RED.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op *Maandag den 28sten November* 1853, voor het sterfhuis van wijlen den **PANGERAN SAID HASSAN ALHAHASSIJ**, in de kampong *Baroe*, van GOUD- en ZILVERWERKEN, MEUBELAIRE GOEDEREN, zoomede een BARKSCHIP *Abdul Hassim*, groot 186 last met deszelfs inventaris, een BARKSCHIP *Shad Elfrat*, groot 150 last met deszelfs inventaris en een BARKSCHIP *Camba Toorida*, groot 146 last met deszelfs inventaris.
(346)

ALLEMANSGADING.

ROLPENS in groote stopfleschen, Engelsche GELEIEN in potten, KOEK in blik, BANKET, SUIKERWERK in stopfleschen, VRUCHTEN op WATER en op BRANDEWIJN, Hollandsche en Engelsche ZUREN, GEMBER, VLEESCHEN en GROENTENS in blik van NIEUWENHUIJS en ALBERDINGK THIJM en andere PROVISIEN.
(361) DEELEMAN.

WISSELS OP NEDERLAND

Op 6/m na dato te bekomen, voor de half maandelijksche mail van *December* aanstaande, tot een bedrag van p. m. *f* **20,000** Ind. Courant, getrokken, door Kapt. C. F. EIJLERTS, voerende het Ned. fregatschip **PRESIDENT VERKUIJTEREN**, thans in avarij alhier, op de reederij van genoemd schip, met endossement van de ondergeteekenden.

Gegadigden gelieven hunne inschrijvingsbilletten in te zenden vóór of op ultimo dezer, ten kantore van den Notaris Z. A. EEKHOUT, met opgave van het bedrag en de koers.

SOERABAYA, TIEDEMAN & VAN DER BURG.
4 *November* 1853. (357)

LET WEL.

Ten gevolge van het buitengewoon talrijk publiek, waarmede het ll. **ANDROIDE CONCERT** is vereerd geworden, zijn velen der bezoekers buiten staat gesteld geweest de automaat genoegzaam te zien en te hooren, en heeft dien ten gevolge dat Concert aan het geëerd publiek niet die voldoening kunnen verschaffen, welke de uitvinder der Androïde zich daarvan had durven voorstellen; hij vertrouwt echter, dat deze buitengewoone omstandigheid door het publiek met billijkheid zal beoordeeld worden, terwijl hij zich voorstelt om hetzelve binnen weinige dagen in de gelegenheid te stellen, om de Androïde op verschillende morgens onverhinderd van nabij te kunnen beschouwen; als wanneer men zich tevens zal kunnen overtuigen dat de geluiden door den automaat voortgebragt werkelijk uit de instrumenten voortkomen.
(355) VAN OECKELEN.

ALLEMANSGADING.

Effen witte PORSELEINEN ONTBIJTSERVIEZEN met ONTBIJTBORDJES, ook BORDJES per half dozijn verkrijgbaar, WASCHSTELLEN, WATER-, LIKEUR- en BITTERGLAZEN, GLAZEN BOTERVLOOTJES.
(359) DEELEMAN.

EEN BILLARD

Met toebehooren te KOOP. Te bevragen in het **HOTEL DE COMMERCE.** (352)

PAS ONTVANGEN

Eerste kwaliteit in Europa afgetapt PORTER en ENGELSCH BIER, diverse GELEIJEN, Amerikaansche BESCHUIT en MEEL in blik.
(349) VAN DELDEN.

De **VENNOOTSCHAP** van E. CORNUT & Co. in likwidatie zijnde, worden de debiteuren aan die Vennootschap verzocht geene betalingen te doen dan met medeweten van den medelikwidateur L. JAUDAS of zijnen ondergeteekenden gemagtigde, zullende zulks anders niet valideren.

SOERABAYA, Mr. W. s'JACOB.
15 *November* 1853. (358) *advokaat.*

ALLEMANSGADING.

MEEL in VATEN en in BLIK.
(360) DEELEMAN.

Per Anna-Maria Gezagv.—Verbeek

PAS UIT EUROPA ONTVANGEN

BIJ VAN DRIESSCHE.

Eene groote partij nieuwe MUZIJK, benevens
MUZIJK PAPIER.
Parijsche PETTEN.
Fraaije zwarte zijden HALSDOEKEN.
Heele Zijden FOULARDS.
GILÈTS in soorten.
Groote mooije PLATEN, en
Alle soorten van porceleinen INKTKOKERS. (343)

PROPATRIA-PAPIER

van *f* 6.— tot *f* 12.—, bij
(342) E. FUHRI.

HOTEL DE COMMERCE.

De ondergeteekende maakt bekend dat hij van heden of zijn KOFFIJHUIS gesloten heeft en zich voortaan alleen zal bepalen tot ZIJN LOGEMENT.
(351) F. SCHMID.

WAGENS en RIJDPAARDEN te HUUR. Te bevragen in het **HOTEL DE COMMERCE.** (353)

BENDY, PAARD en **TUIG** in goeden staat, à CONTANT te KOOP. Te bevragen bij
(337) E. FUHRI.

De **SUPPLEMENT CATALOGUS** van de **LEESBIBLIOTHEEK** van E. FUHRI is thans gedrukt en gratis verkrijgbaar. (328)

ALLEMANSGADING.

Echte Engelsche **SCHEERMESSEN** in étuis van zeven stuks, **COWVAN'S** en **GOLOSCHMIDTER STRIJKRIEMEN, SCHEERKWASTJES, TANDEN-** en **NAGELSCHUIJERS, HAARBORSTELS** en **KAMMEN.**
(330) DEELEMAN.

BIJ VAN DRIESSCHE

TE BEKOMEN.

BEST BILLARD LAKEN.
BESTE BRANDEWIJN, per dozijn Rec. *f* 22.—
GOEDE WIJN AZIJN. idem „ „ 6.—
(350)

Bij den boekverkooper E. FUHRI is te bekomen tegen den prijs van *f* 1 — het volgende Javaansche werkje:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (324)

BEVALLINGEN.

Bevallen van eene DOCHTER, G. P. TERPSTRA, echtgenoote van M. L. GEUKEN.
SOERABAYA, 12 *November* 1853. (356)

Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van eene welgeschapene dochter S. W. BÄR, geliefde echtgenoote van
MODJO WARNO, J. E. JELLESMA.
6 *November* 1853. (354)

Heden voorspoedig bevallen van eenen ZOON, M. L. MAURITZEN, WILLIARD.
SOERABYA, *den 7den November* 1853. (347)

Bevallen van eene DOCHTER, F. L. TEN SIETHOFF, geb. VAN LOON.
SOERABAYA, *den 7den November* 1853. (348)

DE NEGERHUT,

OF

HET LEVEN DER NEGERSLAVEN IN NOORD-AMERIKA.

Vertaald naar het oorspronkelijke door P. MUNNICH.

Toen Cicero zijne geliefde en eenige dochter naar de groeve der vertering volgde, was zijne ziel even diep bedroefd tot der dood toe, als die van Tom; maar Cicero bezat niet die troostwoorden, welke hem de hope des wederziens konden verkondigen. En al hadde hij dezelve bezeten, dan zou hij er welligt niet in geloofd hebben; hij zou zich zelven eerst met duizende vragen omtrent de geloofwaardigheid van het oorspronkelijke handschrift en de juistheid der overzetting bemoeijelijkt hebben. Maar voor onzen armen Tom waren die woorden, zooals zij daar geschreven stonden, voldoende; en zoo klaarblijkelijk waar en goddelijk, dat de mogelijkheid van een onderzoek niet in zijn eenvoudig hoofd opkwam. Zij moesten waar zijn, want hoe zou hij anders hebben kunnen leven?

Ofschoon de bijbel van Tom van geene geleerde aanmerkingen en kantteekeningen voorzien was, zoo vond men er toch zekere merken en aanhalingen in, van Tom's eigene vinding, die hem beter dan de volledigste ophelderingen konden helpen. Het was zijne gewoonte geweest, zich den bijbel door de kinderen van zijnen meester, en vooral door den jongen heer George te doen voorlezen: en naar mate de woorden en teksten hem troffen en indruk op hem maakten, had hij hier en daar met inkt allerlei soorten van merkteekens gezet, die ieder eene afzonderlijke beteekenis hadden. Hierdoor was hij in staat gesteld, om ieder oogenblik eene geliefkoosde bijbelplaats op te slaan, zonder de moeite te hebben van eerst de woorden te moeten spellen; en bovendien bragten bijna al die eenvoudige teekens een of ander vervlogen huiselijk tafereel in zijne herinnering terug. Zijn Bijbel was dus voor hem niet alleen alles voor de toekomst, maar ook alles, wat hem van het verledene overbleef.

Onder de passagiers aan boord van het vaartuig bevond zich een rijk jong mensch van goeden huize, te Nieuw-Orleans woonachtig en Saint-Clare genaamd. Hij had eene dochter, een meisje van omstreeks vijf of zes jaren, bij zich, alsmede eene dame, die eene verre bloedverwante scheen te zijn, en onder wiens bijzonder opzigt de kleine stond.

Tom had nu en dan zijne oogen op het kind geslagen, want zij was een dier bedrijvige, vrolijke schepseltjes, welke geen oogenblik stil kunnen zijn. Ook kon men haar, als men haar eenmaal gezien had, niet spoedig vergeten.

Zij was een volmaakt toonbeeld van kinderlijke schoonheid, en bezat de luchtige bevalligheid der godenkinderen uit de fabelleer. Haar gelaat was minder opmerkenswaardig door de schoonheid en regelmatigheid van deszelfs trekken, dan wel door eene zonderlinge en peinzende ernst in deszelfs uitdrukking, welke de sterkste verbeelding zou getroffen, en zelfs op de meer stoffelijken, zonder hun weten, een diepen indruk zou gemaakt hebben. Hoogst edel waren de vormen van haar hoofd, en de omtrekken van haar hals en hare borst. De lange goudblonde hairen, die als een wolk hare slapen omzweefden, de sprekende ernst van hare violet-blaauwe oogen, door breede wenkbraauwen overschaduwd: dit alles onderscheidde haar van andere kinderen: en was oorzaak dat een ieder haar naturde wanneer zij vrolijk op het dek van het vaartuig heen en weer liep. En toch was de kleine geen stil of treurig kind. Integendeel, eene onschuldige, luchtige vrolijkheid schitterde even als de trillende schaduw der bladeren in den zomer op haar jeugdig gelaat, en was in al hare bewegingen te bemerken. Nooit zag men haar stilzitten; aanhoudend trippelde zij heen en weer met eenen glimlach om haren rozenmond en zingende, alsof zij zich steeds in een gelukkigen droom bevond. Haar vader en hare gouvernante moesten haar onophoudelijk in het oog houden, maar ieder oogenblik was zij hunne oplettenheid ontsnapt. En daar zij nimmer een kwaad woord hoorde, en nimmer verboden werd, kon zij naar verkiezing overal rondloopen. Altijd in het wit gekleed doorzweefde zij als eene schaduw het geheele vaartuig, zonder zich ooit vuil te maken. Boven en omlaag was er geen plekje dat hare tooverachtige voetstappen niet gedrukt, geen hoekje waarin hare ernstige, blaauwe oogen niet gekeken hadden.

Wanneer de stoker, van zijnen moeijelijken arbeid opzag, vond hij haar dikwijls onverwachts aan zijne zijde staan, verwonderd in de diepte van den gloeijenden oven starende, terwijl zij medelijdend naar hem opzag, als meende zij dat hij zich in een vreeselijk gevaar bevond. De roerganger glimlachte als het kind haar schilderachtig hoofdje door de poort der stuurstoel stak; een oogenblik vergat hij koers en kompas, maar dadelijk was zij weder weg. Duizend malen per dag werd zij door ruwe stemmen aangehaald, en zelfs de meest norsche en donkere gelaatstrekken glimlachten, als zij voorbij kwam; en als zij onwetend de eene of andere gevaarlijke plaats betrad, dan waren er dadelijk zwarte en verweelde handen in de weer, die haar terug hielden of er over hielpen.

Tom die den zachten, gevoeligen aard van zijn volksras in groote mate bezat en zich alzoo steeds tot het eenvoudige en kinderlijke getrokken gevoelde, had de kleine met klimmende belangstelling gadegeslagen. Voor hem was het lieve meisje bijna goddelijk; en telkens, als hij dat blonde kopje of die schitterende oogjes van achter eenige stoffige katoenbalen, of over een hoop pakgoederen ontwaarde, meende hij een der engelen van zijnen Bijbel te zien.

Dikwijls dwaalde zij treurig rond de plaats, waar de slaven en slavinen van Haley in ketenen geklonken ter neder zaten. Dikwijls sloop zij in hun midden, beschouwde hen met een ernstig droefgeestig gelaat, beproefde zelfs somtijds met hare teedere handjes de zwaarte hunner ketenen, en zuchtte treurig als zij zich verwijderde. Verscheidene malen verscheen zij plotseling onder die ongelukkigen, de handen vol noten, klontjes kandijsuiker en oranje appelen, die zij blijmoedig onder hen uitdeelde, zich daar na schielijk verwijderende.

Langen tijd hield Tom het meisje in het oog, alvorens hij het waagde om kennismaking met haar aan te knoopen. Duizende onschuldige middelen kende hij om kinderen tot zich te lokken; en hij besloot dan ook zijn spel meesterlijk te spelen. Hij kon van kersenpitten kleine mandjes, en van okkernoten de zonderlingste figuren maken; bovendien was hij een meester in het vervaardigen van allerlei soorten van fluitjes. Zijne zakken waren gevuld met zulk soort van verleidelijke artikelen, die hij tijdens zijn verblijf bij den heer Shelby voor diens kinderen had afgewerkt. Met voorzigtigheid en zuinigheid haalde hij ze nu een voor een voor den dag, om alzoo langzamerhand de vriendschap van de kleine te winnen.

Zij bleef echter schuw, want het was niet gemakkelijk hare vlugge verbeelding op iets te vestigen. Gedurende de eenige oogenblikken wipte zij gelijk een kanarij-vogel van de eene koffer op de andere, terwijl Tom het mogelijke beproefde om haar te lokken. Langzamerhand naderde zij en nam de kleine voorwerpen, welke hij haar aanbood, met eene soort van deftige bedeesdheid uit zijne handen aan. Eindelijk werden zij goede maatjes.

— Hoe heet de jonge jufvrouw? vroeg Tom ten langer laatste, toen hij de toenadering voor zulk eene vraag rijp oordeelde.

— Evangelina Saint-Clara; maar papa en iedereen noemen mij Eva. Hoe is uw naam?

— Mijn naam is Tom. Daar in Kentucky noemden kleine kinderen mij doorgaans Oom Tom.

— Dan zal ik u ook Oom Tom noemen, omdat ik u, hoort gij, liefheb. En dus Oom Tom, waar gaat gij heen?

— Ik weet het niet, miss Eva.

— Weet gij het niet?

— Neen; want ik moet aan den een of ander verkocht worden; ik weet niet aan wien.

— Papa zou u kunnen koopen, zeide Eva schielijk. — En als hij u kocht, zoudt gij goede dagen beleven. Ik zal het hem nog van daag vragen.

— Ik dank u, mijne kleine dame, antwoordde Tom.

Op dat oogenblik hield het vaartuig bij eene kleine landingsplaats stil om hout in te nemen, en Eva kwam op haars vaders geroep naar achteren. Tom stond op en ging naar voren, ten einde zijne diensten aan te bieden, en weldra zag men hem met de equipage bezig aan het innemen van brandhout.

Eva en haar vader stonden bij de verschansing om het vaartuig van de wal te zien afsteken, het rad had reeds eenige slagen rondgewenteld, toen Eva door eene plotselinge schok of beweging het evenwigt verloor, en over boord viel. Zonder te weten wat hij deed zou haar vader haar nagesprongen hebben, ware hij daarin niet tegengehouden door eenige omstanders, die zagen dat het kind op eene meer krachtdadige hulp rekenen kon.

Tom zag Eva vallen, en in het water verdwijnen; dadelijk sprong hij haar na. Zulk een krachtig gebouwde en sterk gespierde man kon het niet moeijelijk vallen, zich een paar minuten boven water te houden, tot dat zij weer boven kwam. Dadelijk greep hij haar, zwom naar boord terug en overhandigde haar, doornat en druipende van water aan de honderde handen, die zich angstig naar haar uitstrekten. Buiten kennis in de kajuit gebragt zijnde, zoo ontstond aldaar zooals gemeenlijk bij dergelijke gebeurtenissen het geval is, onder de vrouwen eene welgemeende en menschlievende wedstrijd, wie het meeste zou doen om stoornis te maken, en de herstelling op alle mogelijke wijze te vertragen.

Op een zoelen achtermiddag kreeg men eindelijk Nieuw-Orleans in het gezigt; en aan boord geraakte alles weldra in beweging. In de kajuit zochten de reizigers hunne goederen bijeen en maakten zich gereed om van boord te gaan. De hofmeester en de kamermeid waren druk bezig met alles schoon te vegen, af te wrijven, en te rangschikken, ten einde het prachtige vaartuig een zegevierenden intogt voor te bereiden.

Met de armen over elkander sloeg onze vriend Tom nu en dan een angstigen blik op eene groep, die in zijne nabijheid stond.

Daar bevond zich de bevallige Evangelina wel iets bleeker dan de vorige dag, doch zonder eenig letsel van het ongeval te hebben overgehouden. Naast haar stond een bevallig, welgevormd jong man, leunende op eene katoenbaal, waarop eene brieventasch open voor hem lag. Reeds bij den eersten oogopslag kon men in hem den vader van Eva herkennen. Hij bezat dezelfde edele gelaatstrekken, dezelfde groote, blaauwe oogen en kastanjebruine hairen, maar de uitdrukking van zijn gelaat was geheel verschillend. In zijne groote, heldere oogen miste men de peinzende, zwaarmoedige uitdrukking zijner dochter; alles was helder, stout, en schitterend, maar van een aardsch vuur. Om de schoone, welgevormde mond speelde eene trotsche en eenigzins spotachtige uitdrukking, terwijl een gevoel van meerderheid, dat hem echter niet onbevallig stond, in zijne geheele houding doorstraalde. Goed gehumeurd en onverschillig, met een gedeeltelijk spotachtige en gedeeltelijk minachtende trek om den mond, luisterde hij naar Haley, die hem vlug al de zeldzame hoedanigheden van het artikel, waarover zij handelden, opsomde.

— In één woord, zeide Saint-Clare — al de zedelijke en christelijke deugden in zwart marokijn gebonden. Wel nu man! hoeveel moet gij er voor hebben?

— Wel, zeide Haley, — als ik dertien honderd dollars voor dien slaaf vraag, dan krijg ik niets meer dan mijne uitschotten terug; niets meer; waarlijk niet.

— Arme drommel, hernam Saint-Clare, zijne zachte, blaauwe oogen spotachtig op hem vestigende — maar ik denk dat gij hem voor die som aan mij wilt laten, alleen uit persoonlijke belangstelling in mij?

— Ja; de jonge dame, uw dochtertje schijnt zeer verzot op hem; en dat is natuurlijk.

— O! zeer zeker. Daarom roept zij uwe welwillendheid in, mijn vriend. En nu, in den naam der christelijke liefdadigheid, hoe goedkoop kunt ge hem laten gaan, ten einde eene jonge dame te verpligten, die verzot op hem is.

— Maar neem hem eerst eens goed op, antwoordde de slavenhandelaar, — bekijk eens goed die ledematen, zijne breede borst, sterk als een paard. Bekijk zijn hoofd. Die hooge voorhoofden toonen bij de negers altijd aan, dat zij goede rekenaars, en tot alles in staat zijn. Ik heb dat dikwijls opgemerkt. Nu weet gij, dat een neger van die gestalte en bouw altijd veel waard is: alleen zijn ligchaam, al is hij ook dom. Maar komt men nu in de bekwaamheid van goed te kunnen berekenen en andere eigenschappen, die dezen neger buitengewoon bezit, dan moet de prijs immers aanzienlijk stijgen. En deze neger bestuurde de geheele plantaadje van zijnen meester. Hij bezit buitengewone talenten in zaken.

— Dat is erg genoeg, hernam Saint-Clare schertsende.

— Hij weet te veel. Dient nergens voor. Die knappe negers zijn altijd bij de hand om te ontvlugten, paarden te stelen en op hun poot te spelen. En juist voor de knapheid van dezen neger, zoudt ge een paar honderd dollars moeten laten zakken.

— Ja wel; in het algemeen is daar veel van aan, maar ge moet zijn karakter in aanmerking nemen. Ik kan u aanbevelingsbrieven van zijnen meester toonen, en daaruit bewijzen, dat hij tot de wezenlijk godsdienstige behoort. Hij is het nederigste, deugdzaamste en godsdienstigste wezen, dat ik ken. In de buurt, waar hij van dan komt, noemde men hem den Predikant.

— Dan kan ik hem mogelijk als huiskappelaan gebruiken, antwoordde de jonge man droogjes. — Dat is een mooi denkbeeld; want godsdienst is bij mij te huis een zeldzaam artikel.

— Gij schertst.

— Hoe weet gij dat? Gij hebt immers zelf gezegd, dat hij een predikant is. Is hij door eenige Synode of Concilium onderzocht? Kom, toon mij uwe papieren.

De slavenhandelaar zou zeker alle geduld verloren hebben, ware hij niet door den opgeruimden blik van Saint-Clare overgetuigd geweest, dat al deze jokkernij ten langen laatste ten voordeel zijner beurs zoude uitloopen. Hij trok daarom stilletjes zijne smerige brieventasch uit den zak, leidde dezelve op eene katoenbaal voor zich neder, en begon zorgvuldig eenige papieren in te zien; terwijl Saint-Clare al zijne bewegingen met een spotachtigen blik volgde.

Intusschen klom Eva op eene kist en sloeg haren arm liefkoozende om den hals haars vaders.

— Koop hem. Papa? fluisterde zij zacht. — Gij hebt geld genoeg; en weet dat ik hem hebben wil.

— Waarvoor, liefje? wilt gij hem voor een rammelaar gebruiken, of er als een houten paard meê spelen?

— Ik wil hem gelukkig maken.

— Dat is al een zeer zonderlinge reden.

Hierop overhandigde de slavenhandelaar Saint-Clare een certificaat door den heer Shelby geteekend. De jonge man nam het voorzigtig met de toppen zijner vingers aan, en doorliep het onverschillig.

— Eene mooije hand, en wel gesteld; de fatsoenlijke man straalt er in door. Maar omtrent de godsvrucht van dien zwarten ben ik in het geheel nog niet overtuigd. Tegenwoordig is het land bezwaard met vrome blanken: zooveel vrome staatkundigen, even voor de verkiezingen; zooveel vrome drijfveeren en handelingen in alle departementen van Kerk en Staat; waarlijk! men weet haast niet van welken kant men ieder oogenblik bedrog te wachten heeft. Ik wist niet dat vroomheid nu ook al in de markt gekomen is, en daar ik sints eenigen tijd de papieren niet gelezen heb, zoo weet ik er ook den prijs niet van. Hoeveel dollars brengt gij dus in rekening voor de godsdienst en vroomheid van dezen neger.

— Gij schijnt behagen te scheppen om met mij te schertsen, antwoorde de handelaar, — maar in alle gevallen ligt er veel waars in uwe opmerkingen. Ik weet dat er groote verscheidenheid in vroomheid bestaat. Sommige soorten zijn in der daad ellendig. Daar hebt ge, bij voorbeeld, uwe godsdienstige zamenkomsten (meetings): veel gezing en godsdienstig geschreeuw; maar al te maal lak, zoowel bij zwarten als bij blanken. Doch Tom is wezenlijk vroom; en ik heb het zoowel bij negers als bij uwe wezenlijk zachtmoedige, standvastige, opregte vromen gezien, dat zij voor geen schatten der wereld iets zouden doen, dat met hun geweten strijdt. En gij ziet in dezen brief wat de oude meester van Tom over zijn karakter zegt?

— Nu! zeide Saint-Clare ernstig, — wanneer gij mij kunt verzekeren, dat ik deze soort van vroomheid geruste-

lijk koopen kan, en dat dezelve ter goeder rekening, als iets wat mij toebehoort, in mijn boek kan ingeschreven worden, dan zal ik niet op eene kleinigheid zien. Hoeveel zegt gij?

— Ik kan voor niets instaan, zeide de handelaar. — Ik geloof dat iedereen daar in den hemel voor zich zelven verantwoordelijk zal zijn.

— Erg genoeg voor iemand, die extra betalen moet voor vroomheid waarmede hij niet handelen kan ter plaatse waar zij het meeste noodig is.

Hierop trok Saint-Clare eene rol banknoten uit zijne brieventasch, die hij den handelaar ter hand stelde.

— Zie daar, oudje! Tel het na.

— In orde, antwoorde Haley met een opgeruimd gelaat, en een ouden hoornen inktkoker voor den dag halende, begon hij het verkoopcontract in te vullen, en reikte het Saint-Clare over.

— Ik zou wel eens willen weten, zeide de laatste, — hoeveel ik zou opbrengen, als men mijne eigenschappen in inventaris bragt: zoo veel voor den vorm van mijn hoofd, zooveel voor een hoog voorhoofd, zooveel voor de handen, armen en beenen; en dan zooveel voor opvoeding, geleerdheid, talenten, eerlijkheid en vroomheid. Maar het laatste zou den prijs niet veel verhoogen, geloof ik. Maar kom Eva, laten wij gaan.

Hierop nam hij de hand zijner dochter en ging aan wal. Tom voorbijgaande hief hij hem met den vinger even het hoofd op en zeide goedhartig:

— Wel Tom, zie eens op, en kijk of uw nieuwe meester u wel aanstaat.

Tom zag op. Onmogelijk was het dat schoone, jeugdige en vrolijke gelaat zonder het innigste genoegen te aanschouwen; en ook Tom kwamen de tranen in de oogen, toen hij hartelijk zeide:

— God zegene u, meester!

— Dat hoop ik, antwoordde Saint-Clare. — Gij heet Tom, niet waar? Kunt gij met paarden omgaan, Tom?

Ik ben gewoon aan paarden. De heer Shelby hield er verscheidene.

— Dan zult gij mijn koetsier worden; op voorwaarde, dat gij u slechts eens in de week bedrinken zult, behalve bij buitengewone gelegenheden.

Tom keek verbaasd en zelfs eenigzins geraakt op; en antwoordde:

— Ik drink nooit, meester.

— Dat is een oud praatje, Tom; echter zullen wij zien. Als gij niet drinkt is het voor u en voor mij des te beter.

Bemerkende dat Tom nog eenigzins ernstig en geraakt bleef, ging hij goedhartig voort:

— Hoe het ook zij, Tom; ik twijfel er niet aan of gij zult goed oppassen.

— Gij kunt er staat op maken, meester.

— En gij zult goede dagen beleven, voegde Eva er bij. — Papa is jegens iedergen goed en vriendelijk.

— Papa dankt u voor deze aanbeveling, antwoordde Saint-Clare lagchende, en zich op zijne hielen ronddraaijende, ging hij aan wal.

HOOFDSTUK XV.

De nieuwe meester van Tom, en eenige andere bijzonderheden.

Dewijl de draad van het levensbestaan van onzen nederigen held voortaan doorweven wordt met dien van den hooger geplaatsten Saint-Clare, zoo zal het noodzakelijk zijn omtrent den laatste eenige ophelderingen te geven.

(Vervolg hierna)

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

9 Nov. R. J. Oosterhoff, van Probolingo. — 10 Nov. P. G. Berlaudt, van Bezoekie; Mr. Roosegaarde Bisschop, van Probolingo. — 11 Nov. H. van Haak, van Pasoeroean; J. Baudoin, van Toeban; J. H. J. Schreijner, van Bodjonegoro; C. Sluijter, van Banda. — 12 H. Chevallier, van Probolingo; W. B. Ledeboer, van Banda; Q. A. Hoedt, van Amboina; H. E. E. Dobbelaere, van Macassar; Ch. van der Eb, van Pasoeroean; J. Vreede, van Toeban; J. M. Sobels, van Samarang. — 14 Nov. Mj. J. C. Seijdelmeijer, wed. A. M. Seijdelmeijer en H. C. Schouten, allen van Banjoewangie; Adèle Douin, van Batavia; A. J. Harmsen, van Amboina; J. Henshall, van Probolingo; Mev. Reitz, van Grissee; Mev. C. Behrend; van Pasoeroean; C. F. Varkevisscher, van Batavia; F. van Delden, van Menado; H. A. M. Oosthoek en G. Willett, beide van Batavia.

HOTEL MONTOFT.

10 Nev. Schrijner, van Toeban. — 12 Nov. Mademoiselle Douin, van Batavia. — 11 Harmsen, van Banda. — 12 Nov. Cunningham en Echtgenoote, van de reede. — 11 Nov. Kapt. Eijlers, van Batavia; Pangr. Sosro Negoro en Soerio Winoto, Raden Orip; van Leent, van de reede. — 14 Nov. Diemont, van Bodjonegoro; Ruhaak en Groenewoud; beide van Batavia; Persille, van Banda; Schmidt, van Batavia.

MARINE HOTEL.

9 Nov. W. Ihne, van Fort Erfprins. — 11 Nov. Pangerang Sarieo en Tjokrokesoemo, beide van Madura; Graichen, van Pasoeroean; Henshall, van Probolingo. — 12 Nov. Sobels, van Batavia; Hoijer en echtgenoote, van Samarang. — 13 Nov. Rolff en du Rieux, beide van de reede. — 14 Nov. Rutering, van Batavia.

HOTEL DE COMMERCE.

13 Nov. C. J Heijer en familie, van Samarang. — 14 Nov. Michel, van Simpang. — 15 Nov. Leduc en familie, uit de stad.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

E. Schultze, Berretti, Z. Batavia 27 Oct. — J. Bastings, Meinsma, Z. Batavia 1 Nov. — A. C. Berliner, Straus, Z. Meester Cornelis, 4 Nov. — L. J. de Wildt, Sorbier, Z. Kedirie 28 Oct. — C. J. Andreus, Kesler, D. Samarang 11 Nov. — C. W. Ten Cate, Persijn, D. Samarang 24 Oct.

GEBOREN:

M. Ries, Kedirie 15 Oct. — H. F. de Wildt, Kedirie 24 Oct.

GEHUWD:

J. A. Maij met A. C. A. C. van Praag, Krawang 28 Oct. — E. C. de Casembroot met Alix, de Jongh. Batavia 2 Nov. — P. J. G. du Puy met R. A. Vincent. Batavia 7 Nov. — C. de Chauvignij de Blot met J. D. C. White. Samarang 22 Oct. — C. W. F. Neijs met S. C. G. M. de Wildt. Kedirie 4 Nov. — J. T. Berlout met S. S. Abels. Malang 28 Oct.

25 JARIG HUWELIJK:

N. Pluim Mentz met C. M. van Eijk. Riouw 22 Oct.

OVERLEDEN:

Het kindje van Dr. A. L. Gastman. Herwijnen 3 Nov. — D. F. W. Bosch, van Blommesteijn, Samarang 25 Oct. — D. L. Baumgardt, 51 j. —

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Nov.	7	Engelsche.	Lord Ashley.	A. Abbott.	Melbourne.
„	8	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„	10	Balische	Raijan.	Intje Soloong.	Balie (Ampenan).
„	11	Nederl.	de Javaan.	G. Eijlers.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Padang.	C. F. A. Persille.	Banda.
„	12	„ „	Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia.
„	—	„ „	Bacht Mastora.	Said Ibrahim Alhabassij.	Sambas.
„	—	„ „	Formosa.	G. Groenewoud.	Batavia.
„	13	„ „	Fatahool Haer.	Said Alie bin Achm. Alhadie.	Balie (Ampenan).
„	—	„ „	Noord.	H. R. Ruhaak.	Batavia.
„	14	Z. M.	Argo.	Komm. Luit. ter zee 1e kl. P. van Wijhe.	„
„	—	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Sumanap.
„	—	Amerik.	Sea Breeze.	G. Newell.	Batavia.
„	—	Balische.	Brahma.	J. Scott.	Singapoer.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Nov.	7	Nederl. Ind.	Sagaffie.	Sech Salim bin Abd. Rachm. Drahim.	Sumanap.
„	11	„ „	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Panaroekan over Probol.
„	15	„ „	„ Padang.	C. F. A. Persille.	Batavia.
„	—	„ „	„ Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Moluccos over Macasser.
„	—	Engelsche	Brunette.	B. B. Cousens.	Engeland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederl.	Eolus.	G. Slichtenbree.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Javaan.	G. Eijlers.	„	Ruijl Cramer & Co.
Nederl.	Cameleon.	J. van Wijhe.	„	„
Engelsche	Lord Ashley.	A. Abboth.	Engeland.	Fraser Eaton & Co.
„	Swaan.	W. Kirk.	„	„
Nederl.	Maria Anna.	L. G. Verbeek.	Nederland.	van Eck & Co.
Nederl. Ind.	Ambon.	A. Hugenholtz.	Molukkos en Makasser.	W. Cores de Vries.
„ „	Fathal Kair.	Gow Tjou Koei.	Singapoer en Riouw.	Gongo Tian.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Langen Lamongan*, den Heer Oosterhof, 3 Chinezen, 18 Inlanders en 1 banneling. — Met de Bar. Ind. brik *Raijan*, 10 Inlanders. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de pastoor Hessele, de heeren van Delden en fam., Bolman, Hoedt en Sluijter, Radja Mankoeta, 3 Arabieren, Z. M. troepen en ontsl. bannelingen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren Willet, Wiggers, van der Hoff, Sobels en Varkevisser, mejufvr. Hoogeveen en Mejufvr. Douin. — Met de Ned. Ind. bark *Bacht Mastora*, bannelingen. — Met het Amerik. bark *Sea Breeze*, den Heer H. A. M. Oosthoek.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de heer Sluijter, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, de heeren W. L. van Geuricke, J. Henshall, mejufvr. M. O. Douin Z. M. troepen bannelingen en vrije arbeiders.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtkorvet Nehalennia, stoomschip Merapie, stoomschip Suriname, schoenerbrik Saparoea, schoenerbrik Sijlph, Gouv. schoener Haai; schip Ammana Tulbarie; de barken Fatal Maän, Pilot, Balgis, Hoksoen, President Verkouteren, Camba Toorida, Virginia, Fatal Kair, Maria Anna, Shat Elvrat, Cameleon, Tatas Banjermassing, Eolus, Swan, brik Fatahool Hermaas, de schoeners Fathal Rachman, thans hern. Selaparang, Hapsing thans hern. Pantes en en de kotter Tedok.

PASOEROEAN.

VERTROKKEN.

8 Nov. het Ned. schip *Erasmus*, gezagv. A. F. Scharper, naar Rotterdam.

12 Nov. het Ned. barkschip *Voorwaarts*, gezagv. J. van Delft Czn., naar Rotterdam.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 5 tot en met 12 November 1853.

Naar Rotterdam met het Ned. schip *Erasmus*, gezagv. A. F. SCHARPER.

$8500^{10}/_{100}$ picols gouvernements suiker en 4440 pic. gouv. koffij.

Naar Rotterdam met het Ned. barkschip *Voorwaarts*, gezagv. J. VAN DELFT CZN.

$8301^{34}/_{100}$ picols gouvernements suiker en 5010 pic. gouv. koffij.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

8 Nov. Z. M. stoomschip *Vesuvius*, gezagv. Luitenant ter zee 1e klasse P. A. Matthijsen, van een kruistogt om de Oost.

VERTROKKEN.

10 Nov. Z. M. stoomschip *Vesuvius*, gezagv. Luitenant ter zee 1e klasse P. A. Matthijsen, naar Balie.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

7 Nov. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Bezoekie, passagier F. Coppen.

9 Nov. de Ned. bark *Hector*, gezagv. J. M. Schoon, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

8 Nov. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

8 Nov. de Ned. Ind. bark *Djeilanie*, gezagv. Said Mohamat bin Alie, naar Palembang vià Batavia.

11 Nov. de Ned. Ind. bark *Kim Tiksin*, gezagv. Kwee Tjoengsien, naar Palembang vià Cheribon en Batavia.

Schepen liggende ter reede.

De schoener Vorstelijk Genoegen, Sumanap, Jagt van het Fort Eerfprins thans hern. Paulina en de bark Hector.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 8 tot en met 14 November 1853.

AANVOER

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Pantes*, gezagv. KARIO, agent OEIJ SONG KIE.

75 pic. klapper olie, 70 pic. kapas, 65 pic. kadele pitten, 26 pic. bals. siuker, 222 st. koehuiden, 45 pic. dendeng, 10 pic. smeer, 6 pic. korianderzaad, 8 pic. mangkoedoe basten, 46 pic. koffij, OEIJ SONG KIE.

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Tatas Bandjarmassing*, gezagv. SARIEF ABDULLA, agent GEZAGVOERDER.

20499 st. maloekoe matten, 7320 st. kadjang matten, 11 pic. damar, GEZAGVOERDER.

Van Batavia per het Ned. schip *Eolus*, gezagv. G. SLICHTENBREE, agent FRASER EATON & Co.

55,000 st. holl. goenie zakken, 4 pic. goenie garen N. H. M.

Van Melbourne per het Eng. schip *Swaan*, gezagv. W. KIRK, agent FRASER EATON & Co.

3.000 st. souvereinen, FRASER EATON & Co.

Van Balie per de Bals. bark *Raijan*, gezagv. INTJIK SOLOONG, agent GEZAGVOERDER.

7800 pic. rijst, 450 pic. katjang, 240 pic. koffij, SECH OEMAR BAHOSAN.

Van Batavia per het Ned. schip *Javaan*, gezagv. G. EIJLERS, agent RUIJL CRAMER & Co.

85 mn. aardewerk, A. THOMAS; 85 mn. aardewerk, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 15 bn. manufacturen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 50 tonnen steenkolen, ORDER; 43 kn. manufacturen, ADAM & Co.; 5 kn. manufacturen, FRASER EATON & Co.

Van Molukkos en Makassar per de Ned. Ind. stoomboot *Padang*, gezagv. A. PERSILLE, agent W. CORES DE VRIES.

57 pn. was, 18 st. planken, MAJOR MATZEN & Co.; 69 pn. masoeij basten, $53^{98}/_{100}$ pic., GRANPRÉ MOLIERE & Co.; 25 kn. lijnwaden, KERVEL & Co.; 2 bn. laken, VAN ECK & Co.; 128 pn. was, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 256 pn. was, 2 pn. zoethout, 30 pn. tamerinde, ADAM & Co.; 220 pn. was, TJOE PING TJIE; 3 pn. was, NJO BOEN LIANG; 525 botels kaijoe poetie olie, 2 pic. foelie, 2 kn. rood katoen, 2 pic. noten muscaat en eenige kleinigheden, DIVERSE ARABIEREN.

UITVOER.

Naar Engeland per het Eng. schip *Brunette*, gezegv. B. B. COUSSINS.

$6129^{53}/_{100}$ pic. suiker, 75 pic. rotting, 150 pic. sapanhout, ADAM & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol ƒ $11\frac{1}{2}$.—
Id. „ 15 „ „ ƒ 11.—
Id. „ 14 „ „ ƒ $10\frac{1}{2}$.—
Id. „ 13 „ „ ƒ 10.—
Id. „ 12 „ „ ƒ $9\frac{1}{2}$.—
KOFFIJ per picol ƒ 25 à ƒ $27\frac{1}{2}$ —
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 110 à ƒ 115.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 130 à ƒ 135.—
KOEHUIDEN per 100 p. à ƒ 240.—
ARAK per legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 20.—
OLIE (KATJANG). ƒ 16.—
KADJANG MATTEN. ƒ 10.—
ROTTING ƒ 6 à ƒ 7.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 20sten November des morgens ten half 9 uur, Ds. SCHEUER.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag, den 20sten November des morgens ten half 9 uur.